

Mimoškolní edukační aktivity

Michaela Čermáková

Možnosti intervencí do podmínek ovlivňujících školní úspěšnost dětí, které navštěvují NZDM

Školské poradenské pracoviště Mozaika

Výzkumná otázka: Cílem disertační práce je zjistit do jaké míry ovlivňují sociální podmínky (rodinného prostředí, školských zařízení, vrstevníků a NZDM) školní úspěšnost (klientů NZDM) a ověřit možnosti intervencí (kompenzačních vlivů) do těchto podmínek ze strany NZDM. Teoretická východiska / dosavadní stav poznání: Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež vyplňují bílé místo v kontaktu společnosti s dospívající populací. NZDM mají v ČR velice krátkou historii a lze říci, že se jedná o oblast netknutou výzkumy. Jejich vznik se datuje na rok 1994. Základní význam NZDM lze spatřovat v poradenské a preventivní činnosti. Zařízení tohoto typu vytvářejí pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin chráněný prostor, v němž tyto děti nacházejí své místo, prostor pro realizaci a neméně důležitou akceptaci a pomoc. Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež nabývají na hodnotě díky poskytování výchovně-vzdělávacích a aktivizačních činností, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutických činností a pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Použitá výzkumná metodologie: Jedná se o relačně-deskriptivní šetření. Projekt je na bázi kvantitativního designu. Metody výzkumu: Dotazník klimatu třídy – KLIT a Dotazník komunikačního klimatu – CCQ; Bernský dotazník subjektivní spokojenosti; Rohnerův dotazník hodnocení chování matky dítětem; Dotazníky. Očekávané výstupy: a) deskripce rodinného prostředí dětí (žáků), které navštěvují NZDM, s vyústěním v typologickém nástinu; b) orientace v činitelích nejsilněji ovlivňujících období školní docházky z hlediska školní úspěšnosti na základě provedeného výzkumu; c) nástin pracovních postupů práce s těmito dětmi pro školy a instituce, a zejména minimalizace dopadu vlivu nevhodně působícího rodinného prostředí.

Muzea patří mezi tradiční místa vzdělávání od nepaměti, proto vztah muzea a školy není ničím novým. Otázkou je spíše inovace tohoto vztahu a jeho maximálně funkční využití. Současná nabídka vzdělávacích programů v některých muzeích je velmi bohatá a stále prochází vývojem. Z „terénu“ však víme, že nejen muzea, ale také školy mají určité rezervy a spolupráce mezi nimi není zdaleka ideální, jak bychom si představovali. Proto jsme naše výzkumné šetření zaměřili na to, jak školy a muzea v ČR spolupracují, co muzea nabízejí a které problémy je nejvíce tíží. Na druhé straně nás zajímalo, jestli učitelé se svými žáky muzea navštěvují, zda by byli ochotni pomáhat muzeu při vytváření programů pro žáky 1. stupně ZŠ, ale také u nich nás zajímaly problémy, které jsou spojeny s návštěvami muzea. Zvolili jsme metodu dotazníku, který jsme sami zpracovali (byly však použity i metody rozhovoru a pozorování). Šetření se realizovalo v období podzim 2008 – léto 2010. Výsledky šetření ukázaly, že největším problémem je komunikace (resp. nekomunikace) mezi školou a muzeem. Muzea uvedla, že je třeba, aby se školy více angažovaly, učitelé zase požadují, aby se více angažovala muzea v oslovování škol s nabídkami programů nebo projektů.

Příspěvek seznamuje s aktuálně probíhající I. fází nizozemsko-českého výzkumu zapojení rodičů do školního vzdělávání dětí. Nad daty z „ideální“ případové studie Mezinárodní školy v Haagu se autorka ptá, jaké faktory přispívají k vysoké participaci rodičů na životě školy. Očekávaným výsledkem jsou jednotlivé identifikované faktory, které musí být přítomny, má-li být spolupráce školy a rodičů efektivní (např. existence jasných a opakovaných pobídek ze strany školy, bohatá a strukturovaná komunikace škola–rodič, existence minimálně jednoho předmětu, do něhož trvale a s vědomím rodičů platí „otevřená pozvánka“, event. další zjištění). Empirická data z mezinárodní školy v Haagu byla získána v polostrukturovaných triangulovaných rozhovorech (rodiče žáků nultých až druhých tříd, jejich učitelé a management školy, $n = 18 + 8 + 2$). V dalších fázích výzkumu budou tato zjištění konfrontována s realitou běžné nizozemské a běžné české základní školy, aby se ukázalo, které z aspektů se jednotlivým

Alena Vavrdová

Škola a muzeum – výsledky výzkumného šetření k problematice jejich komunikace a spolupráce

Katedra primární pedagogiky PdF UP v Olomouci

Magda Marešová

Jak to ta škola dělá aneb Klíčové faktory povzbuzující zapojení rodičů identifikované na Mezinárodní škole v Haagu

Ústav pedagogiky a sociálních studií PdF UP v Olomouci